

Olaylar — Somut başvuru, Axel Springer AG. limited şirketi tarafından yapılmıştır. Söz konusu şirket, diğer faaliyetlerinin yanı sıra, *Bild* isimli yüksek tirajlı günlük bir gazetenin yayımcısıdır. 1998 yılından beri iktidarda olan Almanya Başbakanı Gerhard Schröder, erken milletvekili seçimlerini kaybetmiştir. 9 Aralık 2005 tarihinde, Schröder’in Alman-Rus konsorsiyumu (NEGP) denetleme kurulu başkanı olarak tayin edildiği açıklanmıştır. Söz konusu konsorsiyum tarafından inşa edilecek olan boru hattının inşa sözleşmesi, erken seçimlerden on gün önce imzalanmıştır.

Bild gazetesinin 12 Aralık 2005 tarihli sayısının baş sayfasında “Boru hattı projesinden gerçekten ne kazanacak? Schröder, Rusya’daki maaşını açıklamalı” başlıklı bir yazı yayımlanmıştır. Eski Başbakan Schröder, yazının FDP Liberal Demokrat Partinin Başkan Yardımcısı Thiele’nin şüphelerine yer verilen bölümünün yayınlanmasının durdurulmasına yönelik bir tedbir kararı verilmesi istemiyle Bölge Mahkemesine başvurmuştur. Thiele, eski Başbakan’ın konsorsiyumda kedisine maddi açıdan cazip bir pozisyon teklif edildiği için görevinden istifa ettiğini ve erken seçim kararının sadece bu amaçla onun menfaati doğrultusunda alındığını ileri sürmüştür. Bölge Mahkemesi, yazının şikâyet konusu bölümünün yayınlanmasının durdurulmasına karar vermiştir. Söz konusu karar, İstinaf Mahkemesi tarafından onanmış ve başvuranın İstinaf Mahkemesinin kararına karşı anayasaya aykırılık iddiasıyla yaptığı itiraz başvurusu reddedilmiştir.

Hukuki Değerlendirme — Madde 10: Eski Başbakan’ın konsorsiyum bünyesinde teklif edilen pozisyon nedeniyle görevinden ayrılmak isteyip istemediği konusunun gündeme gelmesine neden olan şikâyet konusu yazı, eski Başbakan’ın kamuoyunda tanınan bir kişi oluşu ve haberin konusu dikkate alındığında, kamu menfaatini oldukça fazla ilgilendirmektedir. Bu nedenle, somut davada, ifade özgürlüğünün geniş kapsamlı olarak yorumlanması gerekmektedir.

Alman mahkemeleri, şüphelerle ilgili haber yapma kriterlerini karşılamadığı gerekçesiyle, yazının şikâyet konusu bölümünün yayınlanmasının durdurulmasına karar vermişlerdir.

Başvuran şirket, söz konusu yazıda, Thiele’nin kendi yorumlarına yer vermiştir. Thiele tarafından dile getirilen hususlar, ispata tabi maddi iddialardan ziyade bir değer yargısının ifade edilişi olarak değerlendirilebilir.

Tedbir kararına konu olan hususlar, genel olarak kamu menfaatini ilgilendiren siyasi bir bağlamda dile getirilmiş ve bu kapsamda, eski Başbakan’ın ceza gerektiren bir suç işlediği şeklinde bir iddiada bulunulmamıştır. Söz konusu hususların, çeşitli olaylara dayanılarak dile getirilmiş olması mümkündür. Ayrıca, Başbakan, siyasi tercihlerini açıklama ve bu konuda kamuoyunu bilgilendirme olağanına da sahiptir. Dolayısıyla, söz konusu yazının eski Başbakan lehine unsurlar içermesi gerektiği

yönündeki görüş doğru değildir ve Başbakan, görevi gereği gerçek kişilerden daha fazla tolerans gösterme yükümlülüğünü yerine getirmemiştir.

Ayrıca, başvuran şirket, şikâyet konusu yazıyı yayımcısı olduğu gazetede yayımlamakla birlikte, yazı kapsamındaki hususlar, Alman Parlamentosunun üyesi olan bir siyasetçi tarafından dile getirilmiş konulardır. Bir gazeteden, siyasi bir kamuoyu tartışması bağlamında, bir siyasetçi tarafından başka bir siyasetçi hakkında dile getirilen her yorumun doğruluğunu sistematik olarak teyit etmesi istenemez. Eski Başbakan, şikâyet konusu yorumları dile getiren kişi hakkında dava açabilirdi. Dolayısıyla, Thiele'nin yorumlarının alınma şekli, eski Başbakan hakkındaki açıklamanın çok yakın zamanda yani yazı yayınlanmadan üç gün önce yapıldığı ve haberlerin genellikle gelip geçici nitelikte olduğu dikkate alındığında, başvuran şirketin başka herhangi bir ön kontrol yapmadan söz konusu yorumları yayınlama hakkı olmadığını gösteren herhangi bir unsur bulunmamaktadır. Aynı şekilde, eski Başbakan ile irtibat kurulması amacıyla herhangi bir girişimde bulunulmadığı veya eski Başbakan'ın söz konusu hususlara yanıt verme fırsatının olmadığı da söylenemez.

Mahkeme, yazının yayınlanma şekliyle ilgili olarak, eski Başbakan hakkında, Mahkemenin içtihatları kapsamında sorun teşkil edecek nitelikte herhangi bir ifadenin yer almadığı sonucuna varmıştır.

Mahkeme, yayının yarattığı etkiyle ilgili olarak, *Bild* gazetesinin ulusal düzeyde yayınlandığı ve Avrupa'da tirajı en yüksek gazetelerden biri olduğunu belirtmiştir.

Mahkeme, son olarak, verilen cezanın ağırlığıyla ilgili olarak, başvuran şirketin, yazının bir bölümünün yayınlanmasının durdurulmasına yönelik olarak verilen bir tedbir kararına konu olduğunu beyan etmiştir. Ancak, söz konusu tedbir kararının, başvuran şirketin ifade özgürlüğü açısından caydırıcı bir etkiye neden olabileceğini belirtmiştir.

Mahkeme, yukarıdaki hususları dikkate alarak, başvuran şirketin, şikâyet konusu yazıyı yayınlamakla basın özgürlüğünün sınırlarını aşmadığı kanaatine varmıştır. Eski Başbakan'ın itibarının korunmasının, başvuran şirketin ifade özgürlüğü hakkından ve söz konusu özgürlüğün kamuoyunu ilgilendiren konularda desteklenmesiyle sağlanacak kamu menfaatinden daha üstün tutulmasını gerektirecek acil bir sosyal ihtiyacın bulunduğu kanıtlanamamıştır. Bu nedenle, söz konusu müdahale "demokratik bir toplumda gerekli" değildir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle)

Madde 41: Herhangi bir tazminat talebinde bulunulmamıştır.